

Π3-73-2.1 «Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα»

Π3-73-2.2 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος»

Π3-73-2.6 «Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις»

Τα υποψήφια φυσικά πρόσωπα, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- ✓ Έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, να μην έχουν υπερβεί το 63ο έτος της ηλικίας τους και να έχουν πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.
- ✓ Είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων ως επαγγελματίες αγρότες (όχι νεοεισερχόμενοι επαγγελματίες αγρότες) ή να είναι δικαιούχοι της υπ' αρ. 3088/1.11.2024 πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο της Παρέμβασης Π3-75.1 (Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας).
- ✓ Έχουν υποβάλει παραδεκτή Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης για το έτος 2025.
- ✓ Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα.
- ✓ Μην είναι άμεσα συνταξιοδοτούμενα από οποιοδήποτε ταμείο, εξαιρουμένων των περιπτώσεων συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας του άρθρου 37 του ν. 3996/2011 (Α' 170), όπως ισχύει και της παρ. γ του άρθρου 5 του ν. 1287/1982 (Α' 123).

Τα υποψήφια νομικά πρόσωπα κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- ✓ Έχουν στο καταστατικό τους ως δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας και τουλάχιστον το 50% του κύκλου εργασιών του έτους που θα καθοριστεί στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος να προέρχεται από αγροτικές δραστηριότητες.
- ✓ Είναι εγγεγραμμένα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.)
- ✓ Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα.
- ✓ Έχουν διάρκεια αορίστου χρόνου ή τουλάχιστον έως το 2038.
- ✓ Είναι δικαστικά φερέγγυα.

Τα υποψήφια συλλογικά σχήματα του αγροτικού συνεταιριστικού δικαίου, όπως ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, ΚΟΙΝΣΕΠ, αγροτικοί συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης στήριξης, πρέπει να:

- ✓ Έχουν κύρια δραστηριότητα την άσκηση της γεωργίας.

- ✓ Αποτελούνται από τουλάχιστον 12 μέλη για φυτική παραγωγή ή τουλάχιστον 5 μέλη εφόσον πρόκειται για συλλογικό σχήμα που επενδύει στη ζωική παραγωγή ή/και τη μελισσοκομία.
- ✓ Εφόσον πρόκειται για αγροτικούς συνεταιρισμούς ή οργανώσεις παραγωγών πρέπει να αποτελούνται τουλάχιστον από 30 ή 20 μέλη αντιστοίχως (φυτική/ζωική παραγωγή). Για τα συλλογικά σχήματα τα οποία στην αρχική κατάσταση παράγουν αμιγώς βιολογικά προϊόντα καθώς και για εκείνα που έχουν έδρα σε νησιωτική περιοχή πλην Κρήτης και Εύβοιας, τα ανωτέρω όρια μειώνονται κατά 50% με τον ελάχιστο αριθμό μελών να μην επιτρέπεται να υπολείπεται των 5.
- ✓ Είναι εγγεγραμμένα και ενήμερα στο οικείο μητρώο.
- ✓ Έχουν διακριτή λογιστική διαχείριση στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου.
- ✓ Κατά τα έτη που ορίζονται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, α) τα συλλογικά σχήματα εμφανίζουν κερδοφόρα αποτελέσματα, β) οι ομάδες παραγωγών και οι ΚΟΙΝΣΕΠ επιτυγχάνουν ως ελάχιστη αξία διακινούμενης παραγωγής των μελών τους τα 100.000 ευρώ και γ) οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι οργανώσεις παραγωγών επιτυγχάνουν ως ελάχιστη αξία διακινούμενης παραγωγής των μελών τους τα 300.000 ευρώ. Από τις ανωτέρω υποχρεώσεις εξαιρούνται τα νεοσύστατα συλλογικά σχήματα.
- ✓ Είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερα. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.
- ✓ Είναι δικαστικά φερέγγυα. Στην περίπτωση που το συλλογικό σχήμα υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου, τότε η υποχρέωση αφορά το νομικό πρόσωπο στο οποίο υπάγεται.
- ✓ Έχουν εξουσιοδοτήσει ένα φυσικό πρόσωπο να λειτουργεί ως υπεύθυνος υλοποίησης για τους σκοπούς της Παρέμβασης.

Γενικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών

- ☐ Οι δαπάνες υλοποιούνται εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα του δικαιούχου.
- ☐ Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από συλλογικά σχήματα κρίνονται επιλέξιμες για στήριξη εφόσον συντρέχουν τα εξής:
- ☐ Ο προγραμματισμός της επένδυσης πραγματοποιείται στη βάση ενός επιχειρηματικού σχεδίου, το οποίο καταρτίζεται και υποβάλλεται από κοινού και αφορά στο σύνολο των μελών του συλλογικού σχήματος.
- ☐ Υποβάλλεται μία μοναδική αίτηση στήριξης ανά πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία αφορά δαπάνες που προορίζονται αποκλειστικά για κοινή χρήση από τα μέλη του συλλογικού σχήματος.

- ☐ Οι αιτούμενες δαπάνες προσαρμόζονται λειτουργικά στις συνθήκες και στις δραστηριότητες των μελών του συλλογικού σχήματος και έχουν δυναμικότητα, μέγεθος, ποσότητα ανάλογες της συνολικής παραγωγικής ικανότητας αυτών.
- ☐ Η υλοποίηση της επένδυσης πραγματοποιείται αποκλειστικά προς όφελος του συνόλου των μελών του συλλογικού σχήματος με σκοπό τη βελτίωση συνολικά των επιδόσεων των εκμεταλλεύσεων των μελών.

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Μετεγκατάσταση, ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός γεωργικών κτιρίων και κατασκευών.

- Σταβλικές εγκαταστάσεις.
- Μελισσοκομικές εγκαταστάσεις όπως χώρος εξαγωγής μελιού και αποθήκες.
- Εγκαταστάσεις προετοιμασίας προϊόντων για πρώτη πώληση όπως ψυγεία, αποφλοιωτήρια, ξηραντήρια, διαλογητήρια, πλυντήρια και συσκευαστήρια.
- Αποθήκες και λοιποί αποθηκευτικοί χώροι.
- Περίφραξη και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου για την εξυπηρέτηση των εγκεκριμένων επενδύσεων της κατηγορίας που υλοποιούνται.
- Προκατασκευασμένοι οικίσκοι φιλοξενίας εργατών συνολικού εμβαδού έως 60 τ.μ. και ανώτατου κόστους έως 350 ευρώ ανά τ.μ.
- Εργαστήρια ιστοκαλλιέργειας.
- Κάθε είδους ομβροδεξαμενή (πλαστική, τσιμεντένια, μεταλλική κ.λπ.) αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση του ζωικού κεφαλαίου της εκμετάλλευσης υπό την προϋπόθεση ότι η πλήρωση της ομβροδεξαμενής γίνεται από τα όμβρια ύδατα που προέρχονται από την απορροή εγκαταστάσεων της εκμετάλλευσης.
- Γεωτρήσεις (νέες ή εκσυγχρονισμός υφιστάμενων) αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση του ζωικού κεφαλαίου της εκμετάλλευσης (δεν περιλαμβάνεται αρδευτική χρήση).
- Κτιριακές εγκαταστάσεις και λοιπές κατασκευές που είναι απαραίτητες για τη διαχείριση των αποβλήτων υποπροϊόντων και υπολειμμάτων της γεωργικής εκμετάλλευσης (όπως βοηθητικοί χώροι, κατασκευή τοποθέτησης διαχωριστήρα, δεξαμενές κ.λπ.)
- Κάθε άλλη κτιριακή υποδομή και κατασκευή που τεκμηριώνεται ως απαραίτητη για τη λειτουργία της γεωργικής εκμετάλλευσης.

2. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.

- Ενισχύεται ο εξοπλισμός, ο οποίος ενσωματώνεται σε κτιριακές εγκαταστάσεις ή επί γηπέδων. Ειδικότερα ενισχύεται:

α) Εξοπλισμός ζωικής παραγωγής, όπως αμελκτικά συγκροτήματα, ταινίες μεταφοράς, σιλό αποθήκευσης ζωοτροφών, συγκροτήματα παραγωγής ζωοτροφών, συγκροτήματα

θέρμανσης και δροσισμού, ταΐστρες, ποτίστρες, εξοπλισμός διαχείρισης αποβλήτων της εκμετάλλευσης, αποτεφρωτήρες κ.ά.

β) Εξοπλισμός φυτικής παραγωγής όπως ξηραντήρια, συγκροτήματα διαλογής, θάλαμοι ψύξης, συγκροτήματα συσκευασίας κ.ά.

- Ενισχύεται αποκλειστικά ο εξής αυτοκινούμενος εξοπλισμός: α) Οι γεωργικοί ελκυστήρες των κατηγοριών T1, T2, T4, και C του άρθρου 4 του Καν. (ΕΕ) 167/2013, (εξαιρουμένων των οχημάτων φορτηγού τύπου, ελαφρού τύπου και τύπου Unimog και των οχημάτων που μπορούν να μεταφέρουν προσωπικό πέραν του χειριστή σε σειρά καθισμάτων), οι περονοφόροι και τηλεσκοπικοί φορτωτές, οι ολισθαίνοντες φορτωτές (skidsteer loaders), τα μηχανήματα διαχείρισης αποθηκών ζωοτροφών της εκμετάλλευσης και β) τα ψεκαστικά, τα χορτοκοπτικά, τα χορτοσυλλεκτικά, τα ενσιροκοπτικά (κτηνοτροφικών φυτών κ.α.), οι φυτευτικές μηχανές, οι πατατοσυλλεκτικές, οι καρτοσυλλεκτικές, οι μηχανές συλλογής κρεμμυδιών, οι μηχανές συλλογής αρωματικών και ανθοκομικών φυτών, οι σταφυλοσυλλεκτικές, οι μηχανές συλλογής σπώρων και ακρόδρυων, οι δονητές/συλλέκτες δέντρων, οι λιπασματοδιανομείς και οι ενσιροδιανομείς, γ) οι βαμβακοσυλλεκτικές, οι θεριζοαλωνιστικές μηχανές, οι μηχανές συλλογής ρυζιού οσπρίων, ψυχανθών, βιομηχανικής ντομάτας και τεύτλων υπό τις προϋποθέσεις του Παραρτήματος 4, αποκλειστικά για συλλογικά σχήματα.

- Ενισχύονται μηχανήματα και εξοπλισμός για την εξυπηρέτηση της:

i. Ζωικής παραγωγής και μελισσοκομίας όπως, κινητές αμελκτικές μηχανές, ενσιροδιανομείς, μελιτοεξαγωγείς, μηχανές γαλουχίας, κινητές ταΐστρες και ποτίστρες κ.ά.

ii. Φυτικής παραγωγής, όπως αναρτώμενα ή συρόμενα μηχανήματα κατεργασίας εδάφους, σπαρτικές μηχανές, λιπασματοδιανομείς, ψεκαστικά μηχανήματα (εξαιρούνται οι επινώτιοι ψεκαστήρες) και εξοπλισμός ασφαλείας, μηχανήματα χορτονομής (κοπτικά, συνθλιπτικά, συλλεκτικά και δετικά), συλλεκτικές μηχανές και εξοπλισμός συλλογής, ρυμουλκούμενα με ανύψωση ή/και ανατροπή (πλατφόρμες απλές και ανατρεπόμενες, σκάλες ανύψωσης), κλαδευτικά αναρτώμενα και συρόμενα, φορητά αλυσοπρίονα, εξαρτήματα ελκυστήρων αναρτώμενα (π.χ. ανυψωτικά, φορτωτές, αρπάγες και πιρούνες μπάλας) κ.ά.

3. Αγορά γης. Ισχύουν τα εξής:

- Η αγορά αφορά στην απόκτηση αγροτεμαχίου κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή ώστε μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης ή των μεταβιβάσεων, ο αγοραστής να καθίσταται μοναδικός του κύριος κατέχοντας το 100% αυτού.
- Το αγροτεμάχιο δύναται να χρησιμοποιηθεί για την εγκατάσταση των ανωτέρω επιλέξιμων κατασκευών και φυτειών. Εφόσον κατά την αξιολόγηση απορριφθούν οι κατασκευές ή οι φυτείες που θα υλοποιούνταν επί του προς αγορά αγροτεμαχίου, απορρίπτεται και η δαπάνη αγοράς γης.

- Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά αγροτεμαχίου από ανιόντες ή κατιόντες συγγενείς του/της δικαιούχου ή του/της συζύγου του ή από την/τον σύζυγο καθώς και από β' βαθμού εξ αίματος πλάγιους συγγενείς.
  - Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά αγροτεμαχίων εντός οικισμού ή εντός σχεδίου.
  - Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά αγροτεμαχίου, το οποίο έχει μεταβιβαστεί στον πωλητή μετά τις 19.12.2025.
  - Δεν είναι επιλέξιμο το τίμημα κατά το ποσό που υπερβαίνει την αντικειμενική αξία της περιοχής ή, εφόσον δεν υφίσταται αντικειμενική αξία, κατά το ποσό που υπερβαίνει την εκτίμηση της Δ.Ο.Υ.
- 4. Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών των οποίων η εγκατάσταση δεν γίνεται με σπορά. Ισχύουν τα εξής:**
- Απαιτείται η τεκμηρίωση της νόμιμης κατοχής των ακινήτων επί των οποίων θα χωροθετηθούν οι φυτείες, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 10.
  - Τα προς φύτευση είδη πρέπει να έχουν διάρκεια παραγωγικής ζωής 4 ετών και άνω.
  - Πρέπει να τεκμηριώνεται η νόμιμη διακίνηση του πολλαπλασιαστικού υλικού σύμφωνα με το π.δ. 37/2021 (Α' 94) όπως ισχύει κάθε φορά και τις προϋποθέσεις των κατά περίπτωση Τεχνικών Κανονισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης και Εμπορίας Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών.
- 5. Περίφραξη και διαμόρφωση αγροτεμαχίων για την εγκατάσταση φυτειών. Ισχύουν τα εξής:**
- Ενισχύονται μόνο οι περιφράξεις φυτειών των οποίων η εγκατάσταση συγχρηματοδοτείται στο ίδιο επενδυτικό σχέδιο.
  - Απαιτείται η τεκμηρίωση της νόμιμης κατοχής των ακινήτων επί των οποίων θα χωροθετηθούν οι επενδύσεις, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 10.
  - Απαιτείται η τεκμηρίωση της νομιμότητας της περίφραξης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- 6. Αγορά καινούργιου φορτηγού αυτοκινήτου για τη μεταφορά κυψελών (μελισσοκομικό φορτηγό). Ισχύουν τα εξής:**
- Η αγορά μελισσοκομικού αυτοκινήτου αφορά καινούριο φορτηγό ιδιωτικής χρήσεως (ΦΙΧ) ανοικτού τύπου με μεικτό βάρος αποκλειστικά από 3.500 κιλά έως και 15 τόνους.
  - Η υφιστάμενη παραγωγική δυναμικότητα της εκμετάλλευσης να μην είναι μικρότερη των 200 μελισσοσμηνών.
  - Πρέπει να τεκμηριώνεται το μέγεθος του μελισσοκομικού αυτοκινήτου σε σχέση με τη δυναμικότητα της μελισσοκομικής εκμετάλλευσης κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην Πρόσκληση.
  - Το αιτούμενο μελισσοκομικό αυτοκίνητο πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένο για μεταφορά και φορτοεκφόρτωση κυψελών ή η αίτηση να περιλαμβάνει, από κοινού, δαπάνη για την αγορά του φορτηγού πλαισίου (chassis) και την προμήθεια και τοποθέτηση επί αυτού της κατάλληλης υπερδομής.

- Η ημερομηνία έκδοσης του δελτίου ταξινόμησης του φορτηγού να είναι έως 30 μήνες προγενέστερη της ημερομηνίας έκδοσης της άδειας κυκλοφορίας αυτού.
- Για τα μελισσοκομικά ΦΙΧ αγροτικά αυτοκίνητα, ισχύουν και τα προβλεπόμενα στην υπ' αρ.200361/2-12-2011 κοινή υπουργική απόφαση «περί ταξινόμησης ΦΙΧ αυτοκινήτων μέχρι 15 τόνων σε μελισσοκόμους» (Β' 2965).

7. Αγορά και εγκατάσταση Η/Υ και λογισμικού διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, εξοπλισμού επικοινωνιών και γραφείου. Ισχύουν τα εξής:

- Στον εξοπλισμό γραφείου περιλαμβάνονται αποκλειστικά τα φωτοτυπικά και τα εκτυπωτικά μηχανήματα, οι σαρωτές εγγράφων και τα πολυμηχανήματα που συνδυάζουν όλα ή μερικά από τα παραπάνω.
- Στις επενδύσεις της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται και οι δαπάνες εγκατάστασης δομημένης καλωδίωσης ή ασύρματου δικτύου.
- Η επιλέξιμη δαπάνη αγοράς δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ποσά που αναφέρονται στο παράρτημα της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος με τις ανώτατες επιλέξιμες δαπάνες.

8. Επενδύσεις αξιοποίησης ΑΠΕ και επενδύσεις που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος (κυκλικής οικονομίας).

- Επενδύσεις που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ
- Ενισχύονται οι εξής υποκατηγορίες επενδύσεων:
- Φωτοβολταϊκά συστήματα συνδεδεμένα ή αυτόνομα
- Συστήματα αποθήκευσης (συσσωρευτές) και διαχείρισης της ενέργειας που παράγεται από επενδυτικές δαπάνες που συγχρηματοδοτούνται στο ίδιο επενδυτικό σχέδιο.
- Γεωθερμικές αντλίες θερμότητας (αξιοποίηση θερμικής ενέργειας - γεωεναλλάκτες, υδρογεώτρηση).
- Αντλίες θερμότητας για θέρμανση ή ψύξη εγκαταστάσεων ζωικής παραγωγής ή αποθήκευσης προϊόντων.
- Ανεμογεννήτριες για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνδεδεμένες ή αυτόνομες.
- Καυστήρες βιομάζας για θέρμανση εγκαταστάσεων ζωικής παραγωγής.
- Περίφραξη και διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου για την εξυπηρέτηση των επενδύσεων της κατηγορίας.

9. Επενδύσεις στην άρδευση.

- Αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.
- Αρδευτικά συστήματα α) στάγδην άρδευσης και β) μικροκαταιονισμού με σταθερούς μικροεκτοξευτήρες τοπικής άρδευσης (μικρή διάμετρος κάλυψης). Στην υποκατηγορία αυτή δύναται να περιλαμβάνονται,

α) μηχανισμοί συλλογής του εξοπλισμού όπως και αγωγοί μεταφοράς νερού από το σημείο υδροληψίας στο αγροτεμάχιο,

β) εξαρτήματα μετατροπής της επιφανειακής στάγδην άρδευσης σε υπόγεια, γ) υδρομετρητές.

- Δεξαμενές συλλογής ύδατος (πλαστικές, μεταλλικές κ.λπ.) που δεν απαιτούν εκσκαφές ή επιχώσεις φυσικού εδάφους, για την εξυπηρέτηση των αρδευτικών συστημάτων της εκμετάλλευσης, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται από όμβρια ύδατα που προέρχονται από την απορροή εγκαταστάσεων της εκμετάλλευσης.
- Μηχανολογικός εξοπλισμός που αποσκοπεί στη χρήση των υδάτων από ανάκτηση στην εκμετάλλευση και θα έχει ως αποτέλεσμα την υποκατάσταση και επομένως εξοικονόμηση αντίστοιχης ποσότητας νερού από φυσική υδροληψία αρδευτικής χρήσης. Επενδύσεις στη χρήση υδάτων από ανάκτηση ως εναλλακτική παροχή νερού ενισχύονται μόνο εάν η παροχή και η χρήση του νερού αυτού συμμορφώνεται με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/741 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- Ολοκληρωμένες λύσεις άρδευσης. Οι επενδύσεις αφορούν γεωργία ακριβείας και περιλαμβάνουν ενδεικτικά δαπάνες αγοράς και εγκατάστασης Η/Υ και λογισμικού διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης, δικτύου μετεωρολογικών δεδομένων, εγκατάστασης δομημένης καλωδίωσης ή ασύρματου δικτύου, εδαφολογικής ανάλυσης, αισθητήρες, μετρητές, αυτοματοποιημένο έλεγχο συστημάτων άρδευσης, συστήματα απομακρυσμένου ελέγχου και προγραμματισμού.
- Έγχειρες βελτιώσεις.
- Νέες γεωτρήσεις και πηγάδια-φρέατα αποκλειστικά αρδευτικής χρήσης.
- Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων γεωτρήσεων και πηγαδιών-φρεάτων αποκλειστικά αρδευτικής χρήσης.
- Δεξαμενές (χωμάτινες, μεταλλικές κ.λπ.) που απαιτούν εκσκαφές ή επιχώσεις φυσικού εδάφους και χρησιμεύουν για την αποθήκευση νερού βροχής (όμβριου) για την εξυπηρέτηση των αρδευτικών συστημάτων της εκμετάλλευσης.

Ένταση στήριξης

Η στήριξη παρέχεται υπό μορφή επιχορήγησης ως ποσοστό επί των δαπανών που έχει εξοφλήσει ο δικαιούχος.

Ένταση στήριξης ποσοστού 70% στις επιλέξιμες δαπάνες των ακόλουθων κατηγοριών:

- ✓ Δαπάνες που σχετίζονται με την εξοικονόμηση ενέργειας, την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, και δαπάνες που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος (κυκλική οικονομία).
- ✓ Δαπάνες που σχετίζονται με τη μείωση χρήσης αρδευτικού νερού.

Ένταση στήριξης ποσοστού 60% στις επιλέξιμες δαπάνες των ακόλουθων κατηγοριών:

- ✓ Εξοπλισμός τεχνολογίας αιχμής, όπως αυτός θα προσδιοριστεί στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

- ✓ Εξοπλισμός που συμβάλλει στη μείωση λίπανσης - διασποράς φυτοφαρμάκων στο περιβάλλον.
- ✓ Κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός κτηνοτροφικών και μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων, εξαιρουμένων των επενδύσεων σε γεωργικούς ελκυστήρες, περνοφόρους φορτωτές, bobcat, παρελκόμενα, αναρτόμενα, συρόμενα γεωργικών ελκυστήρων.

Ένταση στήριξης ποσοστού 50% στις επιλέξιμες δαπάνες των ακόλουθων κατηγοριών:

- ✓ Γεωργικοί ελκυστήρες, περνοφόροι φορτωτές και bobcat.
- ✓ Παρελκόμενα, αναρτόμενα, συρόμενα γεωργικών ελκυστήρων.
- ✓ Λοιπές δαπάνες που δεν αναφέρονται στις ανωτέρω κατηγορίες.

Η ένταση στήριξης στις δύο τελευταίες κατηγορίες παραπάνω, προσαυξάνεται κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, όταν οι επενδύσεις υλοποιούνται στα Μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους (ΜΝΑΠ) ή από γεωργούς νεαρής ηλικίας ή από γεωργούς έως 40 ετών με κατάλληλη εκπαίδευση ή από γεωργούς έως 40 ετών με επαγγελματική εμπειρία άνω των 5 ετών.

Η ένταση στήριξης των δαπανών της δεύτερης κατηγορίας παραπάνω προσαυξάνεται κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες ενώ αυτή των δαπανών της τρίτης κατηγορίας προσαυξάνεται κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, όταν οι επενδύσεις υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές που συμπεριλαμβάνονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ).

Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί η ένταση στήριξης να υπερβεί το 60% για τις δαπάνες της τρίτης κατηγορίας και το 70% για τις δαπάνες της δεύτερης κατηγορίας.

Η ένταση στήριξης ανά κατηγορία επιλέξιμων δαπανών, δικαιούχου και έδρας ορίζεται ως εξής:

	Λοιποί Γεωργοί	Γεωργοί Νεαρής Ηλικίας ή Γεωργοί έως 40 ετών με κατάλληλη εκπαίδευση ή γεωργοί έως 40 ετών με επαγγελματική εμπειρία άνω των 5 ετών
Δαπάνες Π3-73-2.2 και Π3-73-2.6	70%	70%
Δαπάνες 2 ^{ης} κατηγορίας σε περιοχές ΕΣΔΙΜ	65%	70%
Δαπάνες 2 ^{ης} κατηγορίας στα ΜΝΑΠ	70%	70%
Δαπάνες 2 ^{ης} κατηγορίας σε λοιπές περιοχές	60%	70%
Δαπάνες 3 ^{ης} κατηγορίας σε περιοχές ΕΣΔΙΜ	60%	60%
Δαπάνες 3 ^{ης} κατηγορίας στα ΜΝΑΠ	60%	60%
Δαπάνες 3 ^{ης} κατηγορίας σε λοιπές περιοχές	50%	60%

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης (δημόσια δαπάνη) ανέρχεται στα 200 εκ. ευρώ για επενδύσεις της παρέμβασης Π3-73-2.1, σε 21,9 εκ. ευρώ για επενδύσεις της παρέμβασης Π3-73-2.2 και σε 40,7 εκ. ευρώ για την παρέμβαση Π3-73-2.6. Οι παρεμβάσεις συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την Ελλάδα. Με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος η ανωτέρω δαπάνη θα κατανεμηθεί στις Περιφέρειες της Χώρας.

9.2. Ο μέγιστος αιτούμενος προϋπολογισμός δεν μπορεί να υπερβαίνει:

- ☐ Για δαπάνες στο πλαίσιο της Παρέμβασης Π3-73-2.6 «Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» το ποσό των
  - ✓ 200.000 ευρώ για φυσικά και νομικά πρόσωπα και το ποσό των
  - ✓ 500.000 ευρώ για συλλογικά σχήματα. Κατ' εξαίρεση για επενδύσεις παραγωγής βιοαερίου από κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις οι επιλέξιμες δαπάνες δύναται να ανέρχονται στο ποσό των 2.500.000 ευρώ.
- ☐ Για δαπάνες στο πλαίσιο της Παρέμβασης Π3-73-2.2 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος» το ποσό των
  - ✓ 150.000 ευρώ για φυσικά και νομικά πρόσωπα και το ποσό των
  - ✓ 250.000 ευρώ για συλλογικά σχήματα.
- ☐ Για δαπάνες στο πλαίσιο της Παρέμβασης Π3-73-2.1 «Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην Ανταγωνιστικότητα», ισχύουν τα εξής όρια ως προς τον μέγιστο επιχορηγούμενο προϋπολογισμό:
- ☐ Το ποσό των 400.000 ευρώ για επενδυτικά σχέδια φυσικών και νομικών προσώπων, των οποίων τουλάχιστον το 70% του προϋπολογισμού αφορά σωρευτικά,
  - α) κατασκευή ή/και εκσυγχρονισμό κτηνοτροφικών κτιρίων, κτιρίων μελισσοκομίας και σηροτροφίας,
  - β) πάγιο εξοπλισμό που ενσωματώνεται στα ανωτέρω κτίρια και
  - γ) φορητό εξοπλισμό που από τη φύση του δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί εκτός ζωικής παραγωγής, μελισσοκομίας και σηροτροφίας όπως, ενσιροδιανομείς, συστήματα τροφοδοσίας ρομποτικά ή μη, τηλεσκοπικά μηχανήματα διαχείρισης ζωοτροφών, παγολέκάνες, φορητά συστήματα άμελης, συστήματα αυτόματης αναγνώρισης ζώων, συστήματα παρακολούθησης υγείας, συστήματα ελέγχου αναπαραγωγής ή ανίχνευσης θερμότητας, συστήματα καθαρισμού ρομποτικά ή μη, στρώματα ανάπαυσης αγελάδων, κινητά διαχωριστικά ή συστήματα ομαδοποίησης ζώων, μελισσοκομικό εξοπλισμό.

Για επενδύσεις συλλογικών σχημάτων το ανωτέρω όριο, υπό τους ίδιους περιορισμούς, **προσαυξάνεται στο ποσό των 500.000 ευρώ**. Στην περίπτωση επενδυτικών σχεδίων φυσικών και νομικών προσώπων που υλοποιούνται με προϋπολογισμό που υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ, η τήρηση του ελάχιστου ποσοστού 70% ελέγχεται κατά την αξιολόγηση της αίτησης και κατά την εκκαθάριση της τελικής πληρωμής. Αντίστοιχος έλεγχος γίνεται και κατά την εκκαθάριση της τελικής πληρωμής στην περίπτωση επενδυτικών σχεδίων συλλογικών σχημάτων που υλοποιούνται με προϋπολογισμό που υπερβαίνει το ποσό των 400.000 ευρώ.

- ☐ Το ποσό των 200.000 ευρώ για τα λοιπά επενδυτικά σχέδια φυσικών και νομικών προσώπων και το ποσό των 400.000 ευρώ για τα λοιπά επενδυτικά σχέδια συλλογικών σχημάτων.
- ☐ Ο μέγιστος επιχορηγούμενος προϋπολογισμός που παρέχεται σωρευτικά από τις Παρεμβάσεις Π3-73-2.1, Π3-73-2.2, και Π3-73-2.6 δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 750.000 ευρώ στην περίπτωση νομικού ή φυσικού προσώπου ή το ποσό των 1.250.000 ευρώ για τα συλλογικά σχήματα.

Η **PROTYPON** παρέχει ολοκληρωμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες που καλύπτουν όλο το φάσμα των επιχειρησιακών λειτουργιών με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς της πρωτογενούς αγροτικής παραγωγής, της επεξεργασίας, διάθεσης και προώθησης των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, της ιχνηλασιμότητας, καθώς και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Διαθέτοντας σημαντική τεχνογνωσία κι έμπειρο προσωπικό στην υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων, είναι σε θέση να σας παρέχει την απαραίτητη υποστήριξη κατά το σχεδιασμό, τη σύνταξη και παρακολούθηση της δικής σας επενδυτικής πρότασης.

